

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru na téma „Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Strategie Evropské unie pro Podunají“

KOM(2010) 715 v konečném znění

(2011/C 248/14)

Spoluzpravodaj: **pan BARÁTH**

Spoluzpravodaj: **pan MANOLIU**

Dne 8. prosince 2010 se Evropská komise, v souladu s článkem 304 Smlouvy o fungování Evropské unie, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Strategie Evropské unie pro Podunají

KOM(2010) 715 v konečném znění.

Specializovaná sekce Hospodářská a měnová unie, hospodářská a sociální soudržnost, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 31. května 2011.

Na 472. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 15. a 16. června 2011 (jednání dne 16. června 2011), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 150 hlasy pro, 3 hlasy byly proti a 20 členů se zdrželo hlasování.

1. Závěry a doporučení

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor jednoznačně a rozhodně podporuje novou koncepci makroregionální politiky Evropské unie a vypracování evropské strategie pro Podunají jako její součásti. EHSV coby institucionální zástupce evropské organizované občanské společnosti velmi rád sehraje určující úlohu při přípravě a provádění této strategie, zejména prostřednictvím Fóra pro občanskou společnost, s jehož vytvořením se počítá v akčním plánu této strategie.

1.2 EHSV se o otázky související s dunajským regionem zajímá a angažuje se v nich odedávna. V uplynulých letech přijal několik dokumentů, v nichž se zabýval různými oblastmi, především dopravou a ochranou životního prostředí. Jedná se např. o stanovisko ECO/277, které jasně uvádí, proč EHSV považuje za důležité, aby byla definována strategie pro Podunají.

1.3 EHSV se domnívá, že při přípravě strategie pro Podunají je třeba zohlednit úlohu Dunaje v utváření společného podunajského povědomí a společné identity, v nichž má prvořadý význam mezikulturní dialog a solidarita. Jde o regionální příspěvek k formování společného evropského povědomí.

1.4 EHSV doufá, že jeho doporučení odpovídajícím způsobem odrážejí angažovanost Výboru a organizované občanské společnosti ve prospěch této strategie a její důraznou podporu z jejich strany. EHSV očekává, že provádění strategie a akčního plánu za pomoci zavedeného systému řízení skutečně přispěje ke zlepšení životních a pracovních podmínek všech občanů v Podunají, které pokládá za zrcadlo Evropy, a ke snížení stávajících rozdílů mezi tímto regionem a nejrozvinutějšími regiony EU. Výbor rovněž očekává, že

budou při provádění strategie zohledněny požadavky na ochranu životního prostředí, bude zajištěno zachování vodních zdrojů a bude posílena ochrana kulturního bohatství tohoto regionu.

1.5 Je vhodné poznamenat, že s posledními rozšířeními Evropské unie se její zeměpisný střed zřetelně posunul na východ, avšak její hospodářské těžiště zůstalo beze změny v západní Evropě. K odstranění této nerovnováhy vhodným způsobem přispívá hospodářská, sociální a územní soudržnost, jež je rozhodujícím prvkem strategie pro Podunají a akčního plánu, a myšlenky, na nichž je založeno jejich provádění v praxi. EHSV se domnívá, že novým makroregionálním přístupem se bude moci řídit řada dalších regionů v EU.

1.6 EHSV je toho názoru, že strategie a akční plán mají otevřený charakter, jsou přístupné všem, jsou citlivé vůči sociálním, hospodářským a environmentálním aspektům a náležitě odrážejí doporučení organizací občanské společnosti. Tato strategie bude účinná, pokud bude systematicky protěžovat integrovaný a udržitelný přístup před přístupem odvětvovým. EHSV doporučuje, aby strategie přispěla k zajištění rovného zacházení pro nejvíce znevýhodněné sociální skupiny a aby do ní byly zahrnuty nástroje k boji proti chudobě.

1.7 EHSV se domnívá, že strategie odráží novou makroregionální politiku EU, která je právě vypracována, a přispívá proto k harmonizaci činnosti mechanismů pro spolupráci, které již v tomto regionu na různých úrovních a v různých oblastech fungují, a ke zvyšování jejich účinnosti a eliminaci jejich překrývání. Je ovšem třeba posílit soulad s novým zaměřením politiky soudržnosti.

1.8 EHSV soudí, že systém řízení provádění této strategie musí být jasný, jednoduchý a transparentní a musí umožňovat úspěšné dosahování cílů. EHSV má v úmyslu podporovat plné využívání možností, jež nabízí Lisabonská smlouva, systematickým uplatňováním zásady participativní demokracie a účinným přispíváním k provádění akčního plánu. Důležitou podmínkou úspěšnosti je aktivní zapojení všech aktérů v souladu se zásadou partnerství, zajištění flexibility a provádění pravidelných přezkumů. V této souvislosti EHSV vítá vytvoření Fóra občanské společnosti pro Podunají, v němž má podle akčního plánu Výbor spolu se svými protějšky v jednotlivých zemích hrát klíčovou úlohu.

1.9 EHSV je toho názoru, že tato strategie jako politika makroregionálního rozvoje podstatně přispěje k prohloubení evropského integračního procesu, a to zejména v rámci strategie Evropa 2020 (pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění), a k přiblížení šesti třetích zemí tohoto regionu k Evropské unii tím, že jim pomůže v jejich snahách o začlenění.

1.10 Komise strategii připravuje s tím, že se nejedná o zvláštní zacházení pro region, i když by to mohlo přinést pokrok v makroregionální politice EU. Tato strategie proto nesmí být strategií „tří ne“, a to přes následující úvahy:

- 1) Strategie nezakládá požadavek na nové finanční prostředky z EU. Ačkoliv je kladen důraz na lepší využívání stávajících finančních prostředků, mohlo by přicházet v úvahu využití dodatečných mezinárodních, státních, regionálních nebo soukromých finančních prostředků v tomto regionu.
- 2) EHSV spatřuje v koordinaci finančních zdrojů určených k dosažení stanovených cílů zlepšení, které díky průběžnému přezkumu umožní nalézt nové možnosti financování. Doporučuje, aby byl zřízen zvláštní fond.
- 3) Strategie nevyžaduje žádné změny právních předpisů EU, protože EU vydává právní předpisy pro EU-27, nikoliv pro jediný makroregion. V souladu se svými doporučeními uvedenými ve stanovisku k tématu Strategie pro region Baltského moře ⁽¹⁾ však EHSV navrhuje, aby byly posíleny zdroje útvarů Komise s cílem zaručit řádnou podporu této strategie.
- 4) EHSV se domnívá, že za účelem věnování pozornosti určitým cílům, a v případě, že by to bylo odsouhlaseno, by subjekty zapojené do posílené územní spolupráce mohly provést změny na regionální, národní či jiné úrovni.

5) Strategie nevytváří žádné další struktury, jež by se zásadně lišily od struktur, jež jsou již známy ze současné praxe v EU. Bude prováděna pomocí struktur spolupráce, jež jsou pro tento region nové, a pomocí stávajících orgánů, jejichž doplňkovost musí být optimalizována.

6) EHSV je toho názoru, že je nutné co nejvíce omezit administrativní požadavky. Je třeba zřídit skupinu výzkumných pracovníků, kteří by vědecky analyzovali a zkoumali otázky související se strategií pro Podunají. Musí být zaveden systém stipendií, který bude napomáhat činnosti této skupiny.

2. Strategie Evropské unie pro Podunají – obecné podmínky

2.1 EHSV konstatuje, že Podunají prošlo dramatickou proměnou vzhledem k tomu, že povodí Dunaje dnes převážně leží v prostoru Evropské unie. Existují nové příležitosti k řešení závažných problémů a využití potenciálu regionu. Lze zlepšit společensko-hospodářský rozvoj, konkurenceschopnost, řízení ochrany životního prostředí a růst založený na účinném využívání zdrojů, zvýšit úroveň bezpečnosti a zmodernizovat dopravní koridory.

2.2 Cílem strategie ⁽²⁾ je rozvíjet sociální kulturu a obrovský hospodářský potenciál tohoto regionu a zlepšit ekologické podmínky vytvořením rámce pro dlouhodobou spolupráci týkajícího se celé řady aspektů.

2.3 EHSV se domnívá, že strategie Evropské unie pro Podunají má hrát klíčovou úlohu při zlepšování udržitelné dopravy, propojování energetických soustav, ochraně životního prostředí a vodních zdrojů a dynamizaci podnikatelského prostředí. EHSV dále souhlasí s tím, že tato strategie přinese novou přidanou hodnotu díky tomu, že zajistí soulad různých politických oblastí a posílenou koordinaci mezi jednotlivými zúčastněnými státy a definuje integrovaný přístup k udržitelnému rozvoji.

2.4 Dunajský region je historickým, sociálním, hospodářským a funkčním prostorem, který je vymezen povodím Dunaje. Strategie zaujímá širší přístup, aby bylo možné se s prioritními otázkami vypořádat uceleným způsobem. V této souvislosti je v tomto regionu zapotřebí propojit lidi, jejich myšlenky a potřeby. V roce 2020 by všichni obyvatelé regionu měli mít lepší vyhlídky na dosažení vyššího vzdělání, zaměstnání a prosperity přímo ve svém kraji. Klíčovou prioritou strategie pro Podunají je udržitelný růst, tato strategie tak bude moci velkou měrou přispět k uskutečnění cílů strategie Evropa 2020.

⁽²⁾ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie Evropské unie pro Podunají (SEK(2010) 1489 v konečném znění), (SEK(2010) 1490 v konečném znění), (SEK(2010) 1491 v konečném znění).

⁽¹⁾ Úř. věst. C 339/07, 14.12.2010, s. 29.

2.5 EHSV doufá, že v rámci probíhajícího období a při absenci nových finančních prostředků na provádění strategie přispěje větší harmonizace programů přijatých jednotlivými podunajskými státy ke zvýšení dopadu investice 100 miliard eur do tohoto regionu. Pro tento účel je třeba identifikovat prostor pro synergie a kompromisní řešení, např. rozvojem špičkové ekologické technologie, spoluprací s cílem zlepšit nastavení politik a financování pro dosažení lepšího účinku v místě působení a překonáváním rozdílnosti.

2.6 EHSV upozorňuje na to, že vzhledem k současným ekonomickým možnostem je z racionalizačních důvodů nutné vybrat omezený počet projektů a analyzovat jejich účinnost. Pro posílení hospodářské a finanční spolupráce je nezbytné přijmout konkrétní opatření a vytvořit odpovídající záruky mezi zúčastněnými stranami.

2.7 EHSV nevyklučuje možnost, že by připravovaná strategie pro Podunají musela být na politické úrovni prováděna v podobě procesu, který by v průběhu provádění vyžadoval pružnost, pravidelný přezkum a případně přidělení dodatečných finančních a jiných zdrojů.

2.8 EHSV je toho názoru, že jádrem strategie je konzistence s právními předpisy a politikami EU. Je třeba neustále usilovat o překonání rozdílů v provádění a o odstranění praktických a organizačních obtíží, jež jsou příčinou neuspokojivých výsledků. Posílený územní rozměr napomůže koordinované spolupráci, vytvoření organizačních zásad koordinace v právních předpisech EU a provádění právních závazků EU, zejména co se týče jednotného trhu a životního prostředí. Mohlo by to připravit půdu pro zavedení posílené spolupráce.

2.9 EHSV se vyslovuje pro to, aby se strategie Evropské unie pro Podunají stala součástí strategie Evropa 2020, jež je klíčovým závazkem EU pro inovační a udržitelný růst podporující začlenění. Mohlo by se jednat o precedent pro jiné regionální strategie.

2.10 EHSV souhlasí s tím, že regionální spolupráce v Podunají přispívá k uskutečnění pěti hlavních cílů strategie Evropa 2020. Jsou to tyto: podpora zaměstnanosti; zlepšování podmínek pro inovace, výzkum a vývoj a především pro šíření nových technologií; splnění cílů týkajících se změny klimatu a energetiky; zlepšení úrovně vzdělanosti; podpora sociálního začlenění zejména prostřednictvím snížení chudoby a řešení problému stárnutí populace.

3. Strategie Evropské unie pro Podunají – poselství, výzvy a problémy

3.1 Převratné změny, k nimž došlo ve střední Evropě v roce 1989, přinesly hlubokou transformaci společnosti. Zvláštní pozornosti je třeba proto, že Podunají zahrnuje členské státy, které do EU vstoupily v různé době, stejně jako země, které

o členství v EU žádají, a další třetí země. EHSV podotýká, že většina těchto zemí čelí podobným problémům, pro jejich řešení však mají k dispozici rozdílné prostředky. Výměna zkušeností o dobře fungujících správních postupech je důležitá pro to, aby byl region bezpečnější a byla posílena jeho integrace do EU.

3.2 EHSV bedlivě sleduje extrémní nerovnosti, jež jsou pro Podunají typické z hospodářského, sociálního a územního hlediska. Rozdíly jsou zarážející – od nekonkurenceschopnějšího až po nejkudší region, od odborníků vládnoucích nejspičkovějšími dovednostmi po nejméně vzdělané, od nejvyšší životní úrovně až po nejnižší.

3.3 Možnosti, jež nabízí strategie Evropa 2020, by měly přinést prospěch obzvláště společnostem na okraji společnosti (hlavně Romům, z nichž většina žije v tomto regionu). Rozdíly v úrovni vzdělání a zaměstnanosti lze překonat. Podunají se může stát bezpečnou oblastí, v níž se náležitě řeší spory a problémy související s marginalizací a trestnou činností. V regionu je zapotřebí propojit lidi, jejich myšlenky a potřeby. EHSV již ve svém stanovisku k tématu Strategie Evropské unie pro dunajský region⁽³⁾ doporučil, aby bylo vytvořeno Dunajské obchodní fórum, jež by zahrnovalo sociální a ekonomické subjekty a mohlo by se stát významným nástrojem pro spolupráci napomáhajícím hospodářské, sociální a územní soudržnosti dunajského regionu.

3.4 Hlavní vzkazy, jež přináší návrh strategie Evropské unie pro Podunají, jsou tyto:

- 1) strategie je prospěšnou iniciativou k posílení integrace tohoto regionu v rámci EU;
- 2) členské státy a třetí země (včetně kandidátských zemí a potenciálních kandidátů) se zavazují na nejvyšší politické úrovni;
- 3) Komise má klíčovou úlohu pro usnadňování tohoto procesu;
- 4) k naplňování cílů strategie lze do značné míry zlepšit využívání stávajících zdrojů financování;
- 5) strategie musí přinést viditelná, konkrétní zlepšení pro region a jeho obyvatele.

3.5 EHSV souhlasí s tím, že strategie pro Podunají musí především vyřešit hlavní problémy, před nimiž tento region stojí:

— **Mobilita:** Samotná řeka Dunaj je významným koridorem transevropské dopravní sítě (TEN-T). Její využití ovšem zdaleka nedosahuje její plné kapacity. V tomto směru se musí dále prověřit, jak lze odstranit známé fyzické

⁽³⁾ Úř. věst. C 48/02, 15.2.2011, s. 2.

a organizační překážky související s Dunajem (Bělehradská úmluva), přičemž je třeba zohlednit rozhodnutí jednotlivých členských států a potřeby související s ochranou životního prostředí a přírody. Dále je třeba větší intermodality a zmodernizování a rozšíření infrastruktury dopravních uzlů, jako jsou vnitrozemské přístavy. EHSV se domnívá, že je nesmírně důležité zlepšit podmínky pro mobilitu pracovníků a zaručit volný pohyb služeb.

— **Energetika:** Ceny v tomto regionu jsou relativně vysoké. Roztříštěnost trhů vede k vyšším nákladům a snížené konkurenci. Energetická bezpečnost v tomto regionu je nízká. Klíčové je dosáhnout zlepšení účinnosti, včetně úspor energie a většího využívání obnovitelných zdrojů. Státy, které se podílejí na provádění strategie, musí být hnací silou při tvorbě evropské politiky susedství, jež bude zárukou energetické bezpečnosti.

— **Životní prostředí:** Podunají je důležitým mezinárodním hydrologickým povodím a ekologickým koridorem. To si vyžaduje regionální a globální přístup k ochraně přírody, územnímu plánování a činnostem v oblasti vodního hospodářství. Je třeba dbát na sociální požadavky a zabývat se rovněž dopady, jaké na životní prostředí mají dopravní cesty, rozvoj turistického ruchu nebo některá nová zařízení na výrobu energie. Musí být vzat v potaz program Natura 2000. Při koncipování zelených koridorů musejí být zohledněny takové důležité prvky, jako jsou vodní sporty, udržitelná vodní turistika a výchova k ochraně vody a přírody. **Rizika** jsou značná: v situaci, kdy často dochází k povodním, suchu a průmyslovému znečištění menšího či většího rozsahu, je pro prevenci, připravenost a účinnou reakci nezbytný vysoký stupeň spolupráce a sdílení informací.

— **Společensko-hospodářská oblast:** Podunají se vyznačuje velkou kulturní a jazykovou rozmanitostí, ale také velmi výraznými společenskými a hospodářskými rozdíly. Patří do něj jak jedny z neúspěšnějších, tak nejchudších regionů EU. Často se projevuje nedostatek kontaktů a efektivní spolupráce, a to ve finanční i institucionální oblasti. Podíl vysoce vzdělaných osob je v Podunají nižší než průměr EU-27. Panuje zde značná mobilita a ti nejlepší často odcházejí z tohoto regionu za lepšími společenskými a hospodářskými podmínkami.

— **Bezpečnost, závažná trestná činnost a organizovaný zločin:** přetrvávají výrazné problémy. Zvláštní potíže v několika zemích způsobuje obchodování s lidmi a pašování zboží. Korupce podkopává důvěru veřejnosti a brání hospodářskému a společenskému rozvoji.

3.6 EHSV je rovněž toho názoru, že dunajský region má mimořádné perspektivy, ať již jde o obchodní vztahy, schopnost vytvořit takový vzdělávací systém, který se bude opírat o solidní komunální infrastrukturu a bude odpovídat budoucím potřebám trhu práce, či využití obrovského potenciálu vyplývajícího z kulturního, etnického a společenského bohatství tohoto

regionu. Na žádné jiné řece neleží tolik překrásných hlavních měst. Tento region má výjimečný turistický potenciál. Totéž platí pro využívání obnovitelných zdrojů energie. Vzhledem k bohatému přírodnímu dědictví Podunají musí být kritériu udržitelnosti přisouzena nejvyšší priorita ve všech rozvojových projektech.

3.7 Prospěch přinese spolupráce v oblasti inovací, turistického ruchu, informační společnosti, institucionálních kapacit a práce se společenstvími, která se pohybují na okraji společnosti. EHSV je přesvědčen o tom, že k dosažení účinných zlepšení je třeba komunikace, transparentnosti a koordinovaného plánování, financování a provádění.

3.8 Selhání trhu způsobená vnějšími faktory se výrazně projevují v nedostatku přeshraničních investic. Je třeba identifikovat rozsáhlé projekty, uskutečňovat je udržitelným a účinným způsobem a sdílet náklady a výnosy.

3.9 Dobrá spojení, ať už uvnitř regionu nebo s dalšími evropskými a světovými regiony, jsou pro Podunají klíčová. Žádná z jeho částí by neměla zůstat na periferii. Zlepšením severojižních koridorů v EU a přístupu vnitrozemských států ke Středozemnímu moři se posílí spolupráce mezi členskými státy EU a třetími zeměmi. EHSV opakuje své dřívější výzvy v tomto směru vyjádřené smíšeným poradním výborem pro vztahy s Rumunskem (v letech 2002 a 2005) a smíšeným poradním výborem pro vztahy s Bývalou jugoslávskou republikou Makedonií (v roce 2010). V energetické i dopravní infrastruktuře ještě existuje množství mezer a nedostatků kvůli nedostatečné kapacitě, kvalitě nebo špatné údržbě. EHSV žádá Komisi a vnitrostátní orgány, aby ve spolupráci s občanskou společností vypracovaly návrhy na odstranění těchto mezer a nedostatků. Také je potřeba lepší kontaktů mezi lidmi, zejména prostřednictvím kultury a turistického ruchu.

3.10 Přírodní zdroje jsou sdíleny napříč hranicemi a přesahují rámec národních zájmů zemí tohoto regionu. Tyto zdroje se ocitají pod narůstajícím tlakem lidské činnosti. Spolupráce je naprosto zásadní proto, aby dobrá práce na jednom místě nepřišla rychle vniveč kvůli nedbalosti jinde. Struktury spolupráce by měly být posíleny.

3.11 Strategie⁽⁴⁾ navrhuje **akční plán**⁽⁵⁾, k jehož naplňování je zapotřebí silného závazku ze strany států a dalších zúčastněných stran. Strategie klade důraz na ucelený přístup s těžištěm aktivit přímo v konkrétním místě a na dobrá spojení mezi

(4) Strategie Evropské unie pro Podunají je prezentována ve dvou dokumentech – zaprvé ve sdělení Evropské komise ostatním institucím EU a zadruhé v akčním plánu, který toto sdělení doprovází a doplňuje.

(5) Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie Evropské unie pro Podunají (KOM(2010) 715 v konečném znění, SEK(2010) 1489 v konečném znění, SEK(2010) 1490 v konečném znění, SEK(2010) 1491 v konečném znění).

městskými oblastmi a venkovem. Spravedlivý přístup k infrastruktuře a službám a srovnatelné životní podmínky podpoří územní soudržnost, která je výslovným cílem EU.

3.12 V rámci akčního plánu Komise ve spolupráci s členskými státy, regiony a dalšími zúčastněnými stranami vybrala ty projekty⁽⁶⁾, které znamenají okamžité a viditelné přínosy pro obyvatele regionu a mají dopad na makroregion (nebo jeho významnou část).

3.13 EHSV se domnívá, že by tyto projekty tudíž měly podporovat udržitelný rozvoj, měly by zahrnovat několik regionů či zemí, být soudržné a vzájemně se podporující, aby vytvářely všestranně výhodná řešení, a měly by být realistické (tj. technicky proveditelné a disponující důvěryhodným způsobem financování).

3.14 EHSV souhlasí s rozdělením hlavních problémů do čtyř pilířů. Každý z nich obsahuje prioritní oblasti a rozličná pole působnosti:

- 1) *nápojení Podunají* – zlepšením mobility a multimodality, vnitrozemských vodních cest, silničních, železničních a leteckých spojení na podporu udržitelnější energetiky, kultury, turistického ruchu a mezilidských kontaktů;
- 2) *ochrana životního prostředí Podunají* – obnovením a udržením kvality vod, řízením rizik pro životní prostředí, ochranou biologické rozmanitosti, krajiny a kvality ovzduší a půdy;
- 3) *budování prosperity Podunají* – rozvojem znalostní společnosti pomocí výzkumu, vzdělávání a informačních technologií, podporou konkurenceschopnosti podniků, včetně vytváření klastrů, a investováním do lidí a dovedností;
- 4) *posílení Podunají* – navýšením institucionální kapacity a spolupráce, spoluprací pro větší bezpečnost a pro vyřešení problému závažné trestné činnosti a organizovaného zločinu.

3.15 EHSV je toho názoru, že rozvíjející se a obohacující se Podunají se musí především zaměřit na koordinované vytvoření severojižního dopravního spojení, chybějících energetických infrastruktur a vzájemně propojených sítí, jelikož se jedná o záležitosti makroregionálního významu. EHSV nicméně doporučuje, aby byl v případě dalšího rozvoje samotného Dunaje coby dopravní osy zaveden plán na ochranu povodí a přítoků této řeky. Cílem strategie je také propojit malé a střední podniky zúčastněných zemí dunajského regionu a odstranit překážky bránící spolupráci prostřednictvím ekologického hospodářství, sítě výzkumných pracovníků a vzdělávání, včetně odborné přípravy.

⁽⁶⁾ Propagace myšlenky fóra občanské společnosti v Podunají, jež by bylo pilířem zapojení občanské společnosti do této strategie.

4. Otázky týkající se financování, právních předpisů EU a institucionálních struktur EU

4.1 Dodáním řádu vynakládanému úsilí se strategie snaží co nejlépe využít to, co je k dispozici, jmenovitě politiky a financování. Jednotlivá opatření se vzájemně doplňují. Všechny zúčastněné strany na sebe musí vzít odpovědnost. Posílený územní rozměr spolupráce přinese ucelený přístup, povzbudí k lepší koordinaci strategií pro jednotlivá odvětví a přispěje k vytvoření a rozvoji evropských seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) v makroregionálním měřítku.

4.2 EHSV se domnívá, že pracovní skupina na vysoké úrovni, jež bude vytvořena s cílem definovat předpisy a stanovit nejdůležitější otázky, může – ve spojení s koordinátory majícími na starost různá témata – ztělesňovat tuto novou formu institucionalizované spolupráce na makroregionální úrovni, která může být rovněž podpořena případnými legislativními úpravami v regionu.

4.3 Strategie bude prováděna za využití stávajících finančních prostředků a tam, kde to bude potřeba, jejich přizpůsobením cílům strategie, a při současném dodržení celkových rámců. Ve skutečnosti je už k dispozici množství prostředků v rámci početných programů EU (např. 100 miliard EUR ze strukturálních fondů v období 2007–2013, stejně jako významné objemy finančních prostředků v rámci nástroje představní pomoci (NPP) a evropského nástroje sousedství a partnerství (ENPI)).

4.4 EHSV upozorňuje na skutečnost, že přerozdělování finančních zdrojů musí probíhat výhradně na základě analýzy účinnosti, která doloží, že prostředky přesunuté z jiných oblastí skutečně přinášejí prospěch pro celou společnost.

4.5 EHSV se domnívá, že by měla být věnována pozornost kombinacím grantů a půjček. Existují státní, regionální i místní prostředky. Právě přístup k financování a možnosti jeho kombinování, zejména z veřejných a soukromých zdrojů mimo rámec EU, jsou zcela zásadní. Je nutné dbát nejen na účinné využívání finančních zdrojů, ale věnovat pozornost také rozložení rizika, co se týče financování.

4.6 EHSV se domnívá, že strategickou úroveň koordinace má na starost Komise a že členské státy musí – po konzultaci s Komisí a s příslušnými regionálními agenturami a orgány – zajišťovat koordinaci každé prioritní oblasti.

4.7 EHSV je pevně přesvědčen o tom, že provádění opatření je odpovědností všech, na státní, regionální, městské a místní úrovni. Opatření (která stanoví cíle, jichž má být dosaženo) musí být převedena do podoby konkrétních projektů (které budou podrobné a budou muset mít vedoucího projektu, časový rámec a financování).

4.8 EHSV doufá, že tato strategie poskytne udržitelný rámec pro začleňování politik a soudržný rozvoj Podunají stanovením prioritních opatření, aby se z něj mohl stát region EU pro 21. století. Strategie musí být doprovázena značným úsilím a dostatkem informací a publicity, aby její cíle vešly ve všeobecnou známost a byly uskutečněny.

V Bruselu dne 16. června 2011.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Staffan NILSSON

PŘÍLOHA

ke Stanovisku Evropského hospodářského a sociálního výboru

Následující pozměňovací návrh byl plenárním shromážděním zamítnut, avšak obdržel alespoň jednu čtvrtinu odevzdaných hlasů pro:

Odstavec 3.8 — pozměňovací návrh č. 4 předložený panem Ringem

Upravit následovně

„Selhání trhu způsobená vnějšími faktory se výrazně projevují v nedostatku přeshraničních investic. Je třeba identifikovat rozsáhlé projekty, uskutečňovat je udržitelným a účinným způsobem a sdílet náklady a výnosy.“

Odůvodnění

- 1) V povodí Dunaje jsou zajisté nezbytně nutné i „rozsáhlé projekty“, nicméně není jasné, co se tím myslí. Jelikož se ale v odstavci 3.9 uvádí konkrétní příklad takového rozsáhlého nebo – lépe řečeno – mamutího projektu, měl by být EHSV opatrný a nevzbuzovat dojem, že se domnívá, že právě takovéto rozsáhlé projekty, jako je projekt uvedený v odstavci 3.9, by podpořily vývoj. Naopak, spíše právě malé a střední projekty jsou vhodné k vytváření nových pracovních míst při současném splnění cílů udržitelnosti a ochrany životního prostředí. Například v Bulharsku byla nedávno zavedena omezení pro rozvoj obnovitelných energií, protože energetické sítě nejsou dostačující. Investice do uskutečňování nových energetických projektů by mohly pomoci, na ty se však zde pravděpodobně nemyslí.
- 2) Není jasné, co chtějí spoluzpravodajové říci, když hovoří o „nákladech a výnosech“. Kdo má nést náklady rozsáhlých projektů a kdo si bude rozdělovat výnosy?

Výsledek hlasování

Pro: 68
Proti: 71
Hlasování se zdrželo: 26
